

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Czira dr. Mocsai Ügyvédi Iroda által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és II.rendű felperes neve II. rendű felpereseknek a Paulicska Ügyvédi Iroda által képviselt alperes neve alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. február 7. napján kelt 39.P.25.224/2009/29. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 75.000 (Hetvenötezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat; fizessen meg továbbá az államnak - az adóhatóság külön felhívása alapján - a részleges költségmentességére tekintettel le nem rótt 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázézer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes édesapja, a II. rendű felperes férje, **Ő. S.** 1994-től 2003. április 23-án bekövetkezett haláláig működtette és kizárólagosan irányította a ... Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot, ami évi kb. 1.000.000.000,-Ft-os forgalmat bonyolított. A szintén ügyvezetői tisztséget betöltő II. rendű felperes ténylegesen nem vett részt a cég irányításában. Az I. rendű felperes a cég pénztárában dolgozott, azonban az édesapja nem avatta be a cég ügyeibe.

A szintén élelmiszerkereskedelemmel foglalkozó alperes **Ő. S.** ral üzleti és baráti kapcsolatban állt. **Ő. S.** halálát követően a felperesek megörökölték a 62.900.000,- Ft törzstőkéjű ... Kft. üzletrészeit. Az alperes felajánlotta a segítségét és együttműködését a család részére. 2003. nyarán felmerült annak a lehetősége,

hogyan megvásárolja az üzletrészeket, azonban megállapodás akkor nem született, a felperesek irreálisan magas vételárat jelöltek meg.

A felperesek ezt követően megbízták S, Z.-t a cég menedzselésével, aki nehéz gazdasági helyzetbe kerülő cégekre szakosodott szakember volt. S, Z. és a stábjuk két és fél - három hónapot töltött el a cég adminisztratív és gazdasági működésének a helyreállításával, és működtette a céget a család jóváhagyása mellett. 2003. decemberében a család kérésére felkereste az alperest és ismételten vételre ajánlotta fel az üzletrészeket. Több szóbeli tárgyalást, valamint annak lehetővé tételét követően, hogy az alperes a cég irataiba betekintszen, illetve tájékozódjon, a peres felek 2003. december 23. napján üzletrész-átruházási szerződést kötöttek egymással, amelyben az alperes összesen 36.000.000,- Ft vételárért megvásárolta a ... Kft. üzletrészeinek 100 %-át; annak megfizetésére 2004. január 15. napjától havi 1.000.000,- Ft összegű részletekben vállalt kötelezettséget. A szerződésben rögzítették, hogy a vételárat a társaság gazdasági helyzetére tekintettel állapították meg, azt a felek a 2003. december havi főkönyvi kivonatban foglalt adatokra tekintettel tartják értékarányosnak. Az eladók kijelentették, hogy a vételárnak bármelyikük részére történő megfizetése mindkét eladó vonatkozásában teljesítésnek minősül.

Az alperes az üzletrészeket terheivel és jogosítványával együtt vásárolta meg és kijelentette, hogy a 2003. december havi főkönyvi adatok alapján sem ő, sem később a társaság az eladókkal szemben semminemű további igényt, követelést nem támaszt. Kijelentette továbbá, hogy a társaság gazdasági helyzetét a 2003. december havi főkönyvi kivonat alapján ismeri. Az eladók ezzel szemben a 8. pontban kijelentették, hogy a társaság gazdasági és pénzügyi helyzetét a 2003. december havi főkönyvi kivonat legjobb tudomásuk szerint hűen tükrözi. Szavatosságot vállaltak azon, az eladónál vagy a társaságnál bármikor felmerülő adósságok, kiadások, követelések, igények, terhek, stb. tekintetében, melyek a társaság 2003. december havi főkönyvi kivonatában nem szerepelnek. Szavatosságot vállaltak arra is, hogy a társasággal szemben a főkönyvi kivonatban foglaltakon túl semminemű tartozásuk és követelésük nem áll fenn. A 9. pontban kijelentették, hogy a vevőt kártalanítják minden olyan vagyoni és nem vagyoni kár, illetve költség tekintetében, amely bármikor is az eladók szerződésszegésének következtében a vevőnél felmerül, bármely jelen szerződésben foglalt nyilatkozat, jóállás vagy kötelezettség vonatkozásában vagy bármely cselekvésből, vagy mulasztásból eredően, illetve annak következtében.

Az alperes 2003. december 18-tól töltötte be a ... Kft. ügyvezetői tisztségét. A tagváltást a cégbíróság - hiánypótlási kötelezettség elmulasztása miatt - nem jegyezte be a cégjegyzékbe.

Az alperes a vételár egyetlen részletét sem fizette meg.

A cég által működtetett kecskeméti tejfeldolgozó üzemet a hatóság 2004. januárjában bezáratta, mivel a Kft. nem teljesítette az előírt felújítási munkálatokat. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2004. március 2. napján elrendelte a ... Kft. felszámolását. A felszámolási eljárásban kb. 400 hitelező jelentett be hitelezői igényt, kb. 270.000.000,- Ft összegben.

Az alperes 2004. június 2. napján állásfoglalást közölt a felperesekkel arra hivatkozással, hogy a főkönyvi kivonatban szereplő adatok nem egyeztek a

tényekkel, a ... Kft. a szerződés megkötésének időpontjában nem a szerződésben rögzített gazdasági helyzetben volt, ezért a felperesek hibásan teljesítettek.

A felperesek keresetet nyújtottak be a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz az első, 1.000.000,- Ft összegű vételárresztlet megfizetése iránt. A PKKB széles körű bizonyítási eljárás lefolytatását követően a - Fővárosi Bíróság 43.Pf.363.343/2007/2. számú ítéletével 2007. június 15. napján jogerőre emelkedett - 41.P.91.833/2006/14. számú ítéletében az alperest a keresetnek megfelelően marasztalta. Határozata indokolásában megállapította, hogy az alperes vitatásával szemben a felperesek a 2003. december 23-i főkönyvi kivonatot átadták az alperesnek az adásvételi szerződés megkötésének napján. Nem tartotta megalapozottnak az alperes hibás teljesítésre, illetve az adásvételi szerződés kifogás útján történt tévedés és megtévesztés jogcímén előterjesztett megtámadására vonatkozó védekezését. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján hagyta helyben. Már jelen per folyamatban léte alatt az alperes a jogerős ítélet ellen perújítási kérelmet nyújtott be arra hivatkozással, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták azt a tényt, hogy a 2003. decemberi főkönyvi kivonat ténylegesen valós képet mutatott-e a ... Kft. gazdasági helyzetéről, aktíváiról, passzíváiról és a házipénztár készletéről. A PKKB a perújítási kérelmet a 2011. november 9. napján jogerőre emelkedett 3.P.90.227/2010/18. számú végzésével elutasította.

Párhuzamosan a peres felek ellen büntetőeljárás is indult. A Kecskeméti Városi Bíróság az alperest bűnösnek találta 1 rendbeli csődbüntetésben és I. rendbeli számviteli rend megsértésének vétségében, míg az I. és a II. rendű felpereseket a sikkasztás büntette miatt emelt vád alól felmentette, ugyanakkor a II. rendű felperest szintén bűnösnek találta 1 rendbeli számviteli rend megsértésének vétségében.

A felperesek 2009. április 9. napján fizetési meghagyás kibocsátást kérték az alperessel szemben.

Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban utóbb leszállított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 35.000.000,- Ft és ennek 2004. március 15. napjától a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére a felperesek mint egyetemleges jogosultak javára, vételár megfizetése jogcímén.

Az alperesi védekezésre tekintettel előadták, hogy a hibás teljesítésre vonatkozó ellenkérelmet a bíróság utasítsa el figyelemmel arra, hogy ugyanezen jogviszony vonatkozásában már a PKKB valamennyi ellenkérelemben foglalt jogcímén előterjesztett kereseti kérelmet elbírálta.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

Elsődlegesen a Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződés teljesítése olyan okból vált lehetetlenné, amelyért a jogosultak felelősek, ezért szabadul a kötelezettsége alól, nem tartozik a vételárat megfizetni. Érdekbeli lehetetlenülésre hivatkozott, arra, hogy a szerződéskötést követően beállott körülmények miatt már aránytalan áldozatok árán tudná csak a szerződést teljesíteni. E körben előadta, hogy bár tudott a társaság rossz gazdasági helyzetéről, azonban a rendelkezésére bocsátott adatok elemzése alapján arra a

következtetésre jutott, hogy amennyiben a közölt adatok valósak, a társaság működése biztosítható és ennek megfelelően az üzletrészek kialakított ára értékarányos. Érdemi munkát a karácsonyi ünnepek miatt csak 2004 elején lehetett kezdeni. Ezt követően napról napra újabb és újabb információk birtokába jutott, amelyekből egyértelművé vált a cég válságos gazdasági helyzete. Ezek a következők voltak: még az adásvételt megelőzően az ÁNTSZ eljárást indított, a tejüzem területén 2003. december 22. napján ellenőrzést végzett, és az ezen eljárás során előírt hiányok pótlásának elmulasztása eredményezte a 2004. január havi bezárást. Ez azt jelentette, hogy a cég főtevékenységét képező élelmiszer előállító tevékenység felfüggesztésre került. Fény derült a már benyújtott felszámolási kérelemre is, valamint arra, hogy a házipénztárban a főkönyvben kimutatott 41.000.000,- Ft-tal szemben csak 348.000,- Ft volt, egyébként ez képezte a büntetőeljárás alapját is. Nem volt megfelelő a tájékoztatás a cég tartozásairól sem, a cég ellen inkasszót nyújtottak be 2004. januárjában, elvonva az összes likvid tőkét. Az alperes az adásvételi szerződést követően nyomban 23.000.000,- Ft-ot investált a cégbe, azonban azt nem tudta arra fordítani, amire szánta, a fenti körülmények miatt.

Másodlagosan a Ptk. 305. § (1) bekezdése alapján hibás teljesítésre, ennek keretében arra hivatkozott, hogy a felpereseket jogszavatosság terheli a Ptk. 367. § (1) bekezdése alapján, így az elállása a 370. § (3) bekezdése szerint jogszerű volt. Ha a bíróság nem tartaná alaposnak ezt a védekezését, úgy a Ptk. 308. § c) pontja és 306. § b) pontja alapján árleszállítást kért a PKKB által megítélt 1.000.000,- Ft-ra, a már előadott körülmények alapján.

Harmadlagos védekezése a szerződés kifogás útján történő megtámadására irányult, tévedés, illetve megtévesztés jogcímén a Ptk. 210. § (1) bekezdése szerint. Végül negyedleges védekezésében - arra az esetre, ha a fentieket a bíróság nem tudná elfogadni - beszámítási kifogást terjesztett elő az általa a cégbe investált 23.000.000,- Ft erejéig, a Ptk. 305. és 310. §-aira hivatkozással, hibás teljesítésből eredő kár megtérítése jogcímén. A beszámítási kifogását másodlagosan az üzletrész-átruházási szerződés 9. pontjára alapította, amelyben az eladók kártalanítási kötelezettséget vállaltak.

A felperesek azon hivatkozására, hogy a PKKB már az alperesi ellenkérelmet elbírálta, előadta, hogy a PKKB előtt nem hivatkozott lehetetlenülésre, amely jelen perben az elsődleges védekezését jelenti, valamint ott nem terjesztett elő beszámítási kifogást, így nem helytálló az a felperesi megállapítás, hogy valamennyi jogcímen megjelölt ellenkérelem jogerősen elbírálásra került.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás keretében beszerezte a PKKB iratait, a felszámolással kapcsolatos végzéseket, tanúként hallgatta ki S. A.-t, B. G.-t, B. G.-t, dr. D. J.-ot, N. M. I.-át, valamint S, Z. t. A felek az előadásuk alátámasztására okiratokat csatoltak, ezen belül az alperes becsatolta a büntetőeljárásban született szakvéleményeket, továbbá az általa megrendelt magánszakvéleményt.

Az elsőfokú bíróság a 2012. február 7. napján kelt 39.P.25.224/2009/29. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű felpereseknek egyetemlegesen 35.000.000,- Ft-ot, valamint ennek 2005.

július 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatait, valamint 300.000,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest 875.000,- Ft le nem rótt illeték megfizetésére kötelezte azzal, hogy a fennmaradó 25.000,- Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felek között a Ptk. 365. § (1) bekezdésében szabályozott adásvételi szerződés jött létre. Az alperes egyetlen vételárrészletet sem fizetett meg, ezt a felek egyezően adták elő.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az alperes lehetetlenülésre irányuló védekezését vizsgálta és rögzítette, hogy e körben az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a szerződéskötést követően a körülményekben olyan változás állt be, amely előre nem volt látható, és amelynek következtében csak rendkívüli nehézségek vagy aránytalan megterhelés mellett tudta volna a vállalt kötelezettségét teljesíteni. Álláspontja szerint azonban az alperes nem hivatkozhat arra, hogy gazdasági lehetetlenülés következett be. Az alperes üzletember, saját tapasztalatai alapján dönthetett arról, hogy megvásárolja-e a perbeli céget. Saját előadása szerint is tisztában volt azzal, hogy kockázatos a vállalkozás, ennek ellenére úgy ítélte meg a tanácsadóival megtárgyalva, hogy tőkeinjekcióval a cég a jövőben is működtethető. Azzal is tisztában volt, hogy nem megfelelő a könyvelés és, hogy a cégnek különféle tartozásai és kintlévőségei vannak. Tudta azt is, hogy a cég milyen volumenű forgalmat bonyolít. Minden adatba betekinthezett, mindenről felvilágosítást kaphatott annak érdekében, hogy eldöntse, megéri-e számára a céget megvásárolni. B. G. tanú előadta, hogy az alperes üzleti hasznot látott a cégben és olyan állapotokat, amelyek kezelhetők. Számolnia kellett az alperesnek azzal, hogy amennyiben nem tudja egyensúlyban tartani a vállalkozást, annak milyen következményei lehetnek. A felelős döntést neki kellett meghoznia a tekintetben, hogy tudja-e kezelni a cég problémáját anélkül, hogy az általa előadott láncreakció beindulna és a cég működése ellehetetlenülne. Nem hivatkozott maga sem arra, hogy nem kapott választ bizonyos kérdéseire, így az általa vállalt üzleti kockázat körébe tartozott az, hogy a főkönyvi kivonat adatait nem ellenőrizte. Ügyvezetőként átvette a céget, nyilvánvalóan tisztában volt azzal, hogy a házipénztárban ténylegesen milyen összeg található. Neki kell viselnie az abból eredő kockázatot, hogy rosszul ítélte meg a cég gazdasági helyzetét és nem tudta véghezvinni a koncepcióját a cég működtetésére vonatkozóan, a szerződéstől ezért jogszerűen nem állhatott el.

Ugyanígy nem alapos a hibás teljesítésre alapított védekezése sem. Az üzletrész-átruházási szerződés szerint ismert volt a cég kritikus gazdasági helyzete, erre tekintettel állapították meg a vételárat. Mind a vételárat, mind a teljesítés módját az alperes határozta meg. A felperesek a szerződések 8. pontjában csak azon terhek vonatkozásában vállaltak szavatosságot, amelyek a főkönyvi kivonatban nem szerepeltek. Nágel Margit, az alperes könyvelőjének PKKB előtt tett vallomásából - melyet fenntartott jelen bíróság előtt is - megállapítható, hogy a főkönyvi kivonat lényegesen nem tért el a valós adatoktól, a szóban adott tájékoztatás és a főkönyvi kivonat tartalma között volt lényeges különbség. Az alperes nem volt elzárva attól, hogy összevesse a főkönyvi adatokat a szóbeli tájékoztatással, azt, hogy erre nem került sor, nem írható a felperesek terhére. Az alperes nem hivatkozott olyan tényre,

amiből az a következtetés lenne levonható, hogy az üzem bezárását képtelen volt megakadályozni. Arra sem tudott kellő magyarázatot adni, hogy a részére 2004. január 13. napján kézbesített végzés alapján miért nem tett semmilyen intézkedést a felszámolási eljárás elkerülése érdekében. Mivel hibás teljesítés a felperesek részéről nem történt, ezért az alperesnek nincs jogalapja sem az árleszállításra, sem a 23.000.000,- Ft-os kára beszámítására.

Ezt követően vizsgálta az alperes beszámítási kifogását a tévedés és megtévesztés vonatkozásában. E körben szintén megállapította, hogy az alperes tisztában volt a cég helyzetével, valamint azzal, hogy a felperesek egyáltalán nem értettek a céghez, éppen ezért bíztak meg ezzel szakembert. Mindebből az is következik, hogy nem is tudták megtéveszteni az alperest. Ennek alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy alappal, tévedésre nem hivatkozhat. Erre tekintettel nem tudott bizonyítani olyan, a felperesekkel szemben fennálló megalapozott követelést, amely a Ptk. 296. §-a értelmében a felperesek követelésébe beszámítható lenne, ezért az alperes beszámítási kifogását egyik indok alapján sem találta megalapozottnak. Mindezekre tekintettel a kamat kezdő időpontja kivételével helyt adott a keresetnek. Az alperes könyvszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát azért utasította el, mert álláspontja szerint a felperesek részéről hibás teljesítés nem történt, ezért szakértői bizonyítás nem volt indokolt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte, érdemben a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat, tévesen, jogszabálysértő tényállás alapján állapította meg, hogy a felperesek keresete megalapozott. Kiemelte, hogy az üzletrész-átruházási szerződés 3., 4., 6. és 8. pontjai alapján is rögzíthető az a tény, hogy a szerződés és ennek megfelelően az üzletrész-átruházás alapját a ... Kft. 2003. december havi főkönyvi kivonata képezte, amelyért a felperesek szavatosságot vállaltak. Ezen tény ismeretében a peres eljárás során lefolytatott bizonyítási eljárás irányát ez kellett volna, hogy meghatározza, ugyanis, ha a főkönyvi kivonat helytállósága, valóságtartalma megdőlné, ez megalapozza a felperesek hibás teljesítését és az alperesi ellenkérelem helytállóságát. A fentiek ellenére az elsőfokú bíróság több bizonyítékot nem megfelelő súllyal értékelt, és minden alap nélkül utasította el az alperesnek kifejezetten a főkönyvi kivonat helytállóságára vonatkozó bizonyítási indítványát.

Az elsőfokú eljárásban becsatolt szakvélemények a büntetőeljárás során készültek, és nem a főkönyvi kivonat helytállóságát vizsgálták, hanem a házipénztár készlet eltűnésének okát és az ennek alapján fennálló felelősséget. Ennek ellenére jelen per tárgya szempontjából jelentőséggel bíró megállapításokat is tartalmaznak, így azt pl., hogy már 2002-től kezdődően veszteséges volt a ... Kft., és fény derült arra is, hogy a 42.000.000,- Ft pénztárhiány nem az alperes tevékenysége alatt keletkezett. A pénztárhiány kérdésének a jelen perben alapvető jelentősége volt ate tekintetben, hogy a szóbanforgó 42.000.000,- Ft összegű pénztárkészletet mutató főkönyvi kivonat valós képet mutatott-e, ugyanis, ha nem, akkor a főkönyvi kivonat

már ezen a ponton alapvető hibában szenvedett. Mindezen körülmények indokoltá tették volna a szakértő kirendelését. Eljárási szabályt sértett a bíróság, hogy szakkérdésben nem rendelt ki szakértőt.

Iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy az alperest csődbüntett miatt elítélték, ugyanis a megismételt eljárásban e tárgyban felmentő ítélet született. A szóbanforgó házipénztár készlet hiánya, a csatolt szakértői vélemények és a büntető ügyben született jogerős ítélet alapján tényként kezelhető peradat, amely alapvetően megdönti a főkönyvi kivonat helytállóságát és így igazolja az alperesnek a szerződés ellehetetlenülésére, szavatossági hibára és a tévedésre alapított védekezését.

Tévesen értékelte a tanúvallomásokot is az elsőfokú bíróság. Nem vette figyelembe például, hogy **S, Z.** tanúvallomásában jelentős és több ponton fellelhető ellentmondás észlelhető, ugyanakkor az ő előadása is azt támasztja alá, hogy az adásvételben történő megállapodás a főkönyvi kivonaton alapult. **S, Z.** úgy nyilatkozott, hogy a főkönyv az ő tevékenysége nyomán már a valós állapotokat tükrözte. Nem tudta azonban cáfolni az alperes azon előadását, miszerint pl. a ... cég által támasztott követelésről félrevezető tájékoztatást adott és ez eredményezte, hogy ez a cég rövid idővel az adásvételt követően 9.000.000,- Ft-os inkasszóval elvonta a cég megmaradt likvid tőkéjét. A többi tanú vallomása is alátámasztotta, hogy az adásvétel a főkönyvön alapult, mivel azonban ez a dokumentum mégsem tükrözte a cég valós gazdasági helyzetét, így az alperes nem megfelelő információk alapján dönthetett az üzletrészek megvásárlásáról. **S. A.** pedig egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy kettős könyvvezetés mellett „fekete gazdálkodás” volt jellemző és valószínűsítette, hogy a sokat emlegetett főkönyvi kivonat a felperesek által került „szépítésre”. A főkönyvi kivonat volt az alperes kezében lévő egyetlen hivatalos dokumentum. A bizonyítási eljárás során az alperesi álláspont szerint egyértelműen fény derült arra is, hogy a jogügylet megkötését követően szerzett tudomást arról, hogy a cég elleni ÁNTSZ ellenőrzés által felfedett hibák okán az üzemet be kell zárni, továbbá, hogy felszámolási eljárás indult, és az is, hogy a főkönyvi kivonatban feltüntetett 41.000.000,- Ft helyett a házipénztár mindösszesen 348.000,- Ft-ot tartalmazott. A fenti tények azt támasztják alá, hogy a szerződés további teljesítése az eladóknak felróható okból vált lehetetlenné, ugyanis a cég működésének kényszerű leállása kizárta a megállapodás teljesítését, amely szerint a 36 havi részletet az eladók részére az alperes a cég működtetéséből fizeti meg.

Végül kifogásolta, hogy a vételárat a felperesek részére egyetemlegesen kell megfizetni, ugyanis az egyetemlegesség megalapozottsága nem került bizonyításra és alapvetően ellentétes azzal a ténnyel, hogy a felperesek a szerződésben két különálló üzletrészt értékesítettek.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték, annak helytálló indokaira tekintettel.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján. Nem

képezte ennek megfelelően a másodfokú eljárás tárgyát a keresetet részben elutasító rendelkezés.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és érdemben helytálló jogi következtetéssel marasztalta az alperest a keresetnek megfelelően.

Jogszerű az ítélet rendelkező része is, melyben az alperest a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére kötelezte a vételár megfizetésére, mert ez a rendelkezése az üzletrész-átruházási szerződés 4. pontján alapul, amely szerint a vételárnak bármelyik eladó részére történő megfizetése mindkét eladó vonatkozásában teljesítésnek minősül a vevő részéről. Ez tartalmában a Ptk. 335. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogosultak egyetemlegességére vonatkozó szabályozásnak felel meg.

Jelen ügyben a kereset elbírálása során az elsőfokú bíróságnak abból kellett volna kiindulnia és a másodfokú bíróság is ennek megfelelően vizsgálta az elsőfokú bíróság határozatát, hogy jogerős ítélet áll rendelkezésre, melyben a bíróság ugyanezen felek között, ugyanezen jogviszonyt már elbírált a perújítási kérelemre is kiterjedően, melyben az alperest az első vételár részlet megfizetésére kötelezte a felperesek javára.

A Pp. 229. § (1) bekezdése szerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalaphoz származó, ugyanazon jog iránt, ugyanazok a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).

A jelen per abból a szempontból speciális, hogy a felperesek ugyanabból az adásvételi szerződésből származó első vételár részletet, majd a fennmaradó teljes vételárat külön perben érvényesítették.

Az anyagi jogerő folytán a peresített jogviszony alapján a feleket megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket végérvényesen meghatározottnak kell tekinteni. Az anyagi jogerő tárgyi terjedelme egyrészt a jog azonosságát, másrészt a tényalap azonosságát feltételezi.

A Pp. fenti rendelkezéséhez fűzött Kommentár a BH 1970/7/6445. számú döntésre utalva azt is kifejti, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem tehető vitássá - a korábbi ítélet anyagi jogereje folytán -, ha a felperes további kára megtérítése iránt indít keresetet az alperes ellen.

A fentebb kifejtettek jelen ügyben azt eredményezik, hogy azok a körülmények, amelyekre az alperes a védekezését a PKKB előtti eljárásban alapította, ebben a perben már nem vizsgálhatók. Mivel az alperes akkor úgy védekezett, hogy a felperesek hibásan teljesítettek, illetve a szerződést kifogás útján tévedés, megtévesztés jogcímén megtámadta, és az eljáró bíróságok ennek nem adtak helyt, ítélt dolognak minősül, hogy nem történt a felperesek részéről hibás teljesítés,

valamint, hogy az üzletrész-átruházási szerződés tévedés vagy megtévesztés miatt nem érvénytelen.

Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság az alperes ellenkérelmének erre vonatkozó részeit érdemben nem vizsgálhatta volna, ezért ítéletének ezzel kapcsolatos indokolását a másodfokú bíróság mellőzi.

Helytállóan hivatkozott az alperes jogi képviselője még az elsőfokú eljárás során arra, hogy a jogerősen elbírált perben az alperes nem hivatkozott lehetetlenülésre és nem terjesztett elő beszámítási kifogást.

A lehetetlenülés körében az elsőfokú bíróság - helyesen - azt vizsgálta, hogy az alperes tudta-e azt bizonyítani, hogy a szerződéskötést követően a körülményekben olyan változás állt be, amely előre nem volt látható és amelynek következtében csak rendkívüli nehézségek vagy aránytalan megterhelés mellett tudta volna a vállalt kötelezettségét teljesíteni.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével és e körben megalapozott indokolással állapította meg, hogy az alperes által vállalt üzleti kockázat körébe tartozott, hogy a rendelkezésére álló információk és főkönyvi kivonat alapján megkötötte az adásvételi szerződést. Rámutat a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperes által láncreakcióként jellemzett, az adásvételi szerződés megkötését követően beállott és a cég működését utóbb lehetetlenné tevő események az alperesi előadás szerint is már a szerződés megkötésekor fennállott körülményekből fakadtak. A cég elleni felszámolási eljárás iránti kérelmet a hitelező már 2003. november 4. napján benyújtotta, az ÁNTSZ vizsgálat folyamatban volt, a helyszíni ellenőrzést a hatóság még 2003. december 22-én megtartotta, a cég rövid lejáratú kötelezettségeiről és köztartozásairól az alperes is tudott, így mindezek nem tekinthetők utóbb bekövetkezett változásoknak, amelyek miatt a teljesítés nem lehetséges.

A fellebbezés kapcsán a Fővárosi Ítéltáblának azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes által a főkönyvi adatok helytállóságára vonatkozó szakértői bizonyítás a lehetetlenülésre alapozott védekezését alá tudná-e támasztani. Megállapította e körben, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte a szakértő kirendelését, mert a szerződéskötéskor az alperes rendelkezésére bocsátott és általa megismert főkönyvi kivonat adatainak valóságtól eltérő tartalma csak a hibás teljesítés, illetve a tévedés/megtévesztés megítélésére hatna ki, melyet a fentiek miatt jelen bíróságok már nem vizsgálhatnak, de nem igazolhatnak semmilyen módon utóbb bekövetkezett változásokat (melyekre tényszerűen az alperes nem is hivatkozott).

E körben utal a másodfokú bíróság a PKKB perújítási kérelmet elutasító 3.P.90.227/2010/18. számú jogerős végzésére, melyben rögzítette, hogy az alapeljárásban hozott 41.P.85.245/2006/1-I. alatti végzésében tájékoztatta a feleket arról, hogy a perben az alperesnek kell bizonyítania azt, hogy a főkönyvi kivonat nem a valós adatokat tartalmazza. Az alperes az általa előadott tényállást nem bizonyította, ebből következik, hogy a bíróság az alperes perújítási kérelmében megjelölt tényt a perben már elbírálta, erre tekintettel utasította el az alperes perújítási kérelmét.

Szintén megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogást. A beszámítani kívánt követelését az alperes elsődlegesen a Ptk. 305. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 310. §-ára alapította, a hibás teljesítésből eredő kárát kívánta érvényesíteni. Hibás teljesítés hiányában igénye nem lehet megalapozott. Itt utal a másodfokú bíróság a BH 1984/9/371. számú döntésre, melyben a Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy az anyagi jogerő szempontjából akkor is fennáll az érvényesített jog azonossága, ha a korábbi perben szavatossági igény tárgyában döntött a bíróság, az újabb perben pedig a fél az azonos követelésének jogcímét kártérítésben jelölte meg.

Az alperes a beszámítási kifogása másodlagos jogcímeeként az üzletrész-adásvételi szerződés 9. pontjában rögzített, az eladók által vállalt kártalanítási kötelezettségre hivatkozott. Ebben a felperesek a szerződésszegésük esetére vállalták a vevő kártalanítását. Az alperes azonban a hibás teljesítésen kívül más szerződésszegést nem állított, ezért a szerződés alapján sem alapos beszámításként érvényesített kártérítési, illetve kártalanítási igénye.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben módosított indokolással - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes ügyvédi munkadíjból álló költségének megfizetésére; annak mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munka időigényére is figyelemmel, mérsékelt összegben határozta meg.

Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján köteles a részleges költségmentességére tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, az állam javára.

Budapest, 2013. év február hó 14. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő